Κότυος χαρακτήρ
ουχί χαρακτήρ.

Δελτίον
Εφημερίς
της νομισματικής
της αρχαιολογίας 1912
σ. 61-64.

Ερωτ.

Βασίγνωστον είναι το μονάδικον βασιλικόν τετράδραχμον (πρ. 16,33) το μόνον της Θρακικής φυλής, το φέρον καθ' ανθρώπων τον κοινόν θασιακόν τετράδραχμον — εν ένος μεν κεφαλή Διονύσου στεφανωμένου κισσοστεφή, προς δεξιά, εν δε έτερος δε Ηρακλέους γυμνού κρανοφόρου προς αριστερά, την μεν δεξιάν έχουσα επί το ρόπαλον επί δε το αριστερόν βραχίονος φέρουσα την λεοντήν. Το νόμισμα τούτο απαντά εν τη σειρά των θασίων υπό τον ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ-ΣΩΤΗΡΟΣ, φέρει ΚΟΤΥΟΣ-ΧΑΡΑΚΤΗ, αυτή δε το εν τω εξέργω εθνικόν ΘΑΣΙΩΝ έχει εν αυτώ εν ιδιαίτερα σφαιρίδια .....

Μέχρι τούδε πάντες οι εκδόται η σχολιασταί το μοναδικόν τούτο τετράδραχμον, ανήκοντος εις το δεύτερον ήμισυ του Α' αιώνος π. Χ., την λέξιν ΧΑΡΑΚΤΗ αναγινώσκουσι ΧΑΡΑΚΤΗ[Ρ] (1)

(1) Cazzy, Histoire des rois de Thrace p. 76 pl. II fig. 10. Mionnet Suppl. II 556, 44, — V. Sallet: Zeit f. Num. III (1876) 241 κεξ. — Gardner, Num. Chr. 1876, 304. Le-

Κόβυας χαρακτήρ.

σημαδι: "Κόβυας χαρακτήρ". Νύν όμως θα δώσωμεν λόγον. Ελήνων συνδρομήσαν το παρόνομα στρατόπεδον, ο εν Σημυρίᾳ της Θράκης υπ. Αντ. Κ. Σελευκίδης, εφαίνετο ότι αν δεν ήναι στρίβτη η συγχώρησις αύτη παρά τω βασιλεύοντι κατά υπάρχουσαν εποίδεια το θύος Κόβυ μεταχειρίζεται αντί τοπαρχιών, ως π. χ. τοπωνύμιον (και το σήμερον τόπος) σημαίνον παρά ημίν λίμνον ιχθύων πεπληρωμένην. Εξελάσας εκαίρον το κοινώς διαδηλούμενον νομίσματος, η αυτό το βασιλικόν βήμα, νομίζω ότι δίκαιον θα ήτο.

Εν τούτοις μετά το γράμμα Η της λέξεως ΧΑΡΑΚΤΗ δεν υπάρχει χώρος διά το Ρ. Εξόρμησις δε το μεταλλάττεται το Η εις το ύψος της γραμμής το εξέχον σημαινόμενον δεν δύναται να ήναι ως εκ τοιούτης όψεως φαίνεται πλέον της μεταχής το Ρ, διότι εν τοιαύτη περιπτώσει δέον να δεχθώμεν ότι το Ρ θέλει δα ήτο κάτω τρόπον υψηλότερον ή μεγαλύτερον το εν τω μέσω της λέξεως τρίτο Ρ ή ότι αρχικώς εξ αυτού δεν δα υπαρχθή ή κόνη η κορυφή του γράμματος. Πρόκειται κάλλιον περί τυχαίας εξομοιώσεως ή η σφραγιδοτέχνιον τος εν τη κάτω το εξέχο σφραγίδων.

Δεύτερον γνώμη αγνής ότι η λέξις χαρακτήρ, ή κυρίως

---

norzman. La monnaie dans l'antiquité Tom II p. 195. — Köhler: Ath. Mitt VII (1882) σελ 5 σημ. — Babelon, Traité I p. 381 — Head. Hist. Num. 2 εκδ. σελ 285 κλπ.

Κόθυος χαρακτήρ.

ως το σφρ. χαλκ. ἄξιν χρησιμεύον μεταξύ νομίσματος σημαίνοντα (1) εκδοτικόν, η την σφραγίδα της νομισματικής (2) καθ' ἣν ἔστι. νοι σημαίνει ἀν δεν δεν δια της δυσκόλως παραγόμενον νομισματικὸν δύσκον (3) **κατ' ἀναγνῶσιν ΚΟΤΥΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ**, αν οὕτως ἔχει ἀρχικῶς η εσφραγ., ἠδύνατο μόλις νὰ σημαίνῃ αὐτὸ το νόμισμα νομισμάτων ἀναγόμενος εἰς τὴν παραλίμνιον ἀποικίαν αρχαιοτέρας κοτυωνικῆς ἐπιγραφῆς «Φανὸς ἐμὶ σήμα» Κότυος ἢ Φασελίδων το σῆμα» ἢ Σεύθα νόμισμα» ἢ εἰς τὴν σημαίνει, σαίω (θύω, θυσῶ) νόω — σημαίνων τὴν δι' ἐπιθέτου χαρακτῆρος σημάνσεως καὶ χαράξεως δι' ἀν δηλῶν ὄχι ὁ θύων ἀλλ' αὐτὸ τὸ νόμισμα χαρακτῆρα, καθ' ὃ σφρ. ἕτερον δηλοῖ η εἰδικὴ νομισματικὴ τοῦ αὐτοῦ Σεύθα ἐν σφραγ. **ΣΕΥΘΑ ΑΡΓΥΡΙΟΝ**. Ὑπῆρξαν μὲν τοῖς Βυζαντινοῖς χρόνοις εἰδικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἀνδρῶν χαλκοῦ ἀργύρου χρυσοῦ, ἤτοι ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν κατὸ χαράγματος, ἢ ἤτοι κόμματος τοῦ νομίσματος δηλαδὴ τῶν λατινικῶν ΑΑΑ.ΕΕ (4). ἐν δὲ τοῖς Βυζαντινοῖς χρόνοις αἱ λέξεις «χάραγμα, χαραγή, η χαράκιον» σημαίνουν

(1) Ἐπιγρ. Βυζαντ. ἐν τῷ Λαμπαίκῳ — Köhler: Mt. Mitt. κ.α.
(2) Μυν. ἐθνογρ. ἐν τῷ χαρακτήρ. (3) Μυν. ἐθνογρ. κ.α.
(4) Ἐπιγραφὴ Σάμου ἐν Ἀθηναϊκῷ Σαμιακοῦ σ. 62 — Monatsb. d. Berl. Akad. 1862 σ. 76. — Σ. Κουριανοῦ. Ἐπιγραφ. μελέτων Ἀθηναίων σ. 374.

Κόθυος · χαρακτήρ.

ἀστῶς τὸ νόμισμα, ἐξ οὗ βραδύτερον ἐγένετο ὁ ἐν δι' αὐλοῦ λεγόμενος τοῦ Θούριος μεγαλοῦ φόβου χαράκτης.[1]

· Ἀλλ' ὁ ἡ ἐξῆς ΧΑΡΑΚΤΗ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κόθου δεν φαίνεται σωστῶς ἢ διορθώσεως. Ἀμέσως τὸ χαρακτῆς, ἢ, ὅπερ ἐδεῖξα ἐγὼ ἀμφιβολίαν ἐκίνησα, σημαίνοντα τὸ μεγαλοπρεπὲς[2] ἢ ἐμπνεῦν. Ὑπάρχει ὅμως τὸ σῶμα ὁ ὀνόμαζε σύστασιν ἐκφράσεως τὰ τῆς καλλιγραφίας-τυ, ἢ τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἔχουν ἀποῖδεν ἀπὸ ἰδέαν εἰς-τόν-τυ, τὸν· ο.χ.: ἀπὸ, εἰρωνία ὀρωνία, σπανία (γράφει μουσική), φύσα, γουνί, γάνα (ἢ γαλλία μᾶλλον) ὁ δὲ ἐπιφανεῖς. Κατ' ἀναγνῶσιν ἢ ἐπιγραφὴ τοῦ ΚΟΤΥΟΣ-ΧΑΡΑΚΤΗ, ἢ ἀνδριαντοποιία ἐπὶ ἐπὶ τῶν θαυμάτων νομίζει ἐρμηνεύεται τὸν ἵππον ἐπιγραφὴν ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΣΩΤΗΡΟΣ (δηλ. τίνος), δοκεῖται κάμνει νὰ σημαίνει ὅτι τὸν ἵππον τοῦ Ἡρακλέους ἵνα νὰ ἐπιστῇ τὸν αὐτὸν ἢ χαρακτὴν εἶναι τοῦ Κόθου, ἐπονομαζόμενον καὶ ἐπὶ τὴν ὀνομασίαν τῆς ἐπωνυμίας ἐκείνης - ὡς Ἡρακλέους, δηλαδὴ ΚΟΤΥΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗ = Κόθος ἵππων, γραφὴ, ἀποτύπωσις, ὄχι δὲ Κόθος γράμμα δηλαδὴ γράμμα.

Τὸ ἕνα ἢ ἕνα δ' ἐπόμενον τὸ νόμισμα τοῦτο ἔδει-

1 Εὐφορίων: Διόδ. Σικελ. Μουσ. Ἀρχαιολ. Λόμ. II σελ. 344 κέξ.

2 Ἰσοκρ. κεφ. Τρωικ. 912 - Ἀνθολ. Παλατ. 6. 205. — Νικανδρ. Ἀλεξ. 304

ἐνθα ὁ Διόδωρος διορθοῖ κατηγορῶν χαρακτῶν ἀντὶ χαράκτων

3 Ἡλ. Γεωργ. Βαλλιάνη, Ἀναδημοσιευθὲν ἀναγνώσματα, Τομ. Α. σελ. 542.

Κόϊνος χαρακτ.

-συμφώνως προς το Θάσιον πρωτότυπον η Ι' ἀνάγομ. θρακικὰ νομίσματα τῶν Μαρωνιτῶν καὶ Θασιτῶν τὰ φέροντα τὰς ὁμοίας τοῦ τύπου ἐμπεκολαπὰς ἐπιγραφὰς ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ, ΘΕΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΥΡΣΑ[1] — τὰ δηλοῖ τὸ ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ νομίσματος ἔθνικόν, ὡς αἱ λέξεις ΘΑΣΙΩΝ, ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ, ΟΔΗΣΙΤΩΝ[2] κ.λ.π. τῶν μνημονευομένων ἐνταῦθα παραγήμων τετραδράχμων. Ἀντὶ ὁμως τοῦ ἐθνικοῦ τούτου εὑρίσκομεν ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ νομίσματος τοῦ Κοΐνος αἰνίγμα ..... Ἐξ ἐπείνων δὲ ὧν ἐκ τῶν βαρβαρολέξεων αὐτῶν ἀνεγράφην νομισμάτων, ἀνεκαλύψαν οἱ βάρβαροι καὶ τῆς Θράκης τὰς ἐπιγραφὰς ἐπὶ πρωτοτύπων, ἃς δὲν ἠδύνατο ἢ δὲν ἤθελον ἀναγράψωσιν. Ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα δὲν σώζονται, αἱ δηλοῖ ἡ ἐπιγραφὴ ΚΟΤΥΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗ, περὶ ἀδυναμίας ἀνεγραφῆς τῶν ἑλληνικῶν χαρακτήρων, συμπεραίνομεν ὅτι ἔχομεν ἤδη ἀριθμὸν τινα θρακικῶν, ἐξόχως δὲ ἀρχαιοτέρων, πολλῶν ἀνεγράφων τῶν τετραδράχμων τῶν Θασίων, ἐφ' ὧν τὸ ἐν τῷ ὀπίσω ἔθνικὸν ΘΑΣΙΩΝ ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ τῶν ΘΡΑΚΩΝ, τῶν ἐν ἀγνώστῳ τινὶ ἡμῶν σφετέρων ἐπωδίνων εἰς κοινὸν καὶ κοσμάρχας τὰ ἐν λόγῳ νομίσματα εἰς σημεῖον τῆς συμπολιτείας ἢ συμμαχίας αὐτῶν

1. Head- Ἐβορώνου, Ἱστορία τῶν νομισμάτων, Πίναξ 15, 10, 18, 19 λπ.

Κότυος χαρακτήρ.

ἡ πρὸς τὰς χρείας τοῦ πρωταγόνιστοῦ τὴν συμμαχίαν αὐτῶν πρόσιμον. Βραδύτερον φαίνεται ὅτι μέρος μόνον αὐτῶν συνεκρούθη εἰς νέον τρόπον τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Κότυος, ἐκεῖνος τῶν πρώην τῶν διαφόρων ἐμπιμάτων τῆς Θρᾴκης βασιλεύων, ἔνθεν τὸ ἐν χρῇ νόμισμα, ἐφ' οὗ, συμφώνως μὲν πρὸς τὸ σνῶμα καὶ τὴν σύνθεσιν τῶν χρόνων ἐκείνων, ὁ Κότυς ἐξαυτοῦ πρὸς τὸν Ἡρακλῆ, παριστάνει ἐν ἄγος Ἡρακλῆς τὰς πρᾶξεις μνώμενος, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ δὲν ἔτιθη καὶ πάλιν τὸ ὄνομα τῶν Θρᾳκῶν εἰς μὲν πάντων ἀπὸ τοῦ Κότυος τοῦτον ταχθέντων καὶ τῶν τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἀνθρώπων ἰσαρκῶς τὰ ἀπὸ αὐτοῦ ἀρχομένας φυλὰς αὐτῶν ἀν τὰς πόλεις τὸ ἐν χρῇ νόμισμα. Ἀρχηθὲν τῶν φυρόντων τὴν ἐπιγραφὴν ΘΡΑΚΩΝ καὶ δὶ ὅσον ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΣΩΤΗΡΟΣ τετραδράχμων ἐγένοντο μεχρὶ τούδε γνωστὰ ἐξ ἀρχαιότατα, ἂν ἀποκοιόθησαν τὰ τεσσάρα, ἤτοι τὰ τῶν Μονοσίων τῆς Σόφιας (Strack ἐν ἀ. Πίν. I, 1), Βιζυήνου (Katal. Πίν. III, 26), Σμυρνίου (Head, Guide Πίν. 53, 7) καὶ Prokesch-Osten (Numism. Zeitschrift Τόμ. 2 Πίν. XII, 5). Τούτων δύο, ἂν μεταξὺ καὶ τοῦ Μονοσίου τῆς Σόφιας εἶναι ἰσαρκῶς ἐπίσης δυνάμενα νὰ ταχθῶσιν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Α' αἰῶνος π. Χ., ἐνῶ τὰ λοιπὰ εἶναι ἔτι βαρβαρόπτυχα ὅσον καὶ τὸ ἄνω τὴν ἐπιγραφὴν ΚΟΤΥΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗ δηλονότι οὕτω σαφῶς ὅτι ἡ διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης ταύτης ἐπιστ. Strack, die antiken Münzen Nord-Griechenlands, Thrakien, Bd. II, I σελ. 1-2 Πίναξ I, 1.

Κοινὴ χαρακτὴρ

γραφῆς ἀνακαλάσεως τῆς ἐπιγραφῆς ΗΡΑΚΕΟΥΣ ΣΩΤΗΡΟΣ καλήτερον ἢ καλίστην σφριγτὴν τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἐθνικοῦ ΘΡΑΚΩΝ.

Καὶ ταῦτα νομίζω ὅτι τὸ φέρον τὴν ἐπιγραφὴν ΚΟΤΥΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗ νόμισμα ἐπόστη ὑπὸ μέρους τῶν Θρακῶν, ἴσως δὲ ὑπὸ τὸν Κότυν, ἡ δ' ἐπιγραφὴ αὐτοῦ δηλοῖ ὅτι ἡ ἐκ τοῦ νομίσματος χάραξις, δηλαδὴ ὁ Ἕνας, δὲν ἦναι ἄγιον ὁ τοῦ Ἡρακλέους Σωτῆρας τῶν Ἀπολλωνιατῶν, ἀλλ' αὐτὸν τὸν Κότυν, ἐπειδήπερος κατὰ ἕνα ἀρνεῖται ἡμῖν ἐπιφανῆ σφριγτὰ ἔργα ἄγνου Ἡρακλέους ἢ δὴ σωτῆρας τῶν τῆς αὐτῶν ἀρχομένων φυλῶν.

Θράττομαι τὴν ἐπιμελείας ταύτης, ἵνα προσθέσω ἐνταῦθα (ἐν τῷ) τὴν ἐπιστολὴν ὁμοιόνυμον βαρβαροῦχον

τετραδράχμου, ἐπιγεγραμμένου πρὸ ἕνων ἐτῶν ἐκ χειρὸς ἰδιώτου ἐν Θρᾴκῃ, οὗ ἔχεν ἐπιμελῶς σημειώσας καὶ τὴν ὄψιν γρ. 16, 15. Οἱ ἕνοι αὐτοῦ ἀνεγράφοντο τὰ αὐτὰ πρωτότυπα, ἄλλα ἢ τὰ νομίσματα τῶν Θρα-

Κόλως χρανίη

· ων ἡ τοῦ Κόλως διαφέρει ὅμως κατὰ τοῦτο ὅτι ὁ μὲν
ἵππος τοῦ Ἡρακλέους ὢν ἀφ' βαρβαρικαίτερος ἐκπο-
λιτικώτερον ἢ σκιεβάζεται ἐπὶ σφαίρας ἐξηπτημένης
κλωστῆς ἐπιβεβαιούμενον εἰς μικρὸν σφαιρίδιον διὰ
γραμμῆς ἐνδεμένον ἐν ἐκτὸς δεύτερος μικρὸς ἐπι-
βεβαιούμενος εἰς μεγίστων ἢ μεγάλον σφαιρίδιον κλω-
θόμενον, εἰς τρόπον ὥστε τὸ ὅλον ἀνακαρῆ καὶ κοσμη-
μένα τῶν ἀποτίδων τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν νομισμάτων, ἐξ ὧν φαίνεται ὅτι ἐκεῖνος ὁ
σφαιροβόλος ἐν σπουδαίοις νομίσματος, ἐν τῷ ἀπε-
ίῳ παρὰ τοῖ Ἡρακλεῖ ἐρειπῶν μὲν ὑπῆρξε μεγαλεῖον C, σπάνιον ὄνομα, βαρβαρον ἐνὸς
βασιλέως, ὅπερ ΣΕΣΟΤΥΣ τοῦ νομίσματος ΚΟΤΥΟΣ
ΧΑΡΑΚΤΗ ἢ ἄρα τις, κόσμητος τὸ νόμισμα ἐν
τοῖς χρόνοις τῆς ἐπὶ τῶν Θρᾴκης βασιλικῆς ἐπικρατη-
σεως.

Ι Ν. Σβορώνος.